

JOAN CARLES ARPÍN
Geògraf

Alerta vermella

El sistema socioeconòmic necessita créixer indefinidament, però el planeta és finit

Passen els anys, tot just en queda un per canviar de dècada, la tercera del segle XXI, ja fa temps que va quedar enrere el temut *efecte 2000* i els desastrosos pre-sagis que auguraven un col·lapse gairebé civilitzatori a causa del famós Y2K.

I aquí seguim, malgrat el complot dels informàtics, que han passat d'amenaçar el món a dominar-lo, tant en les nostres hores de feina com de lleure, i així gràcies s'està escrivint aquest text.

Atès que al llarg de la nostra història hem superat diversos moments de crisi, de tota natura, que d'això en sabem molt, guerres, pandèmies, crisis econòmiques, de forma més o menys afortunada. Sembla que res no ens podrà aturar, i sigui amb marge o en el darrer moment, podrem superar qualsevol escull o entrebanc. Sempre ho hem fet, per què no ara?

Però, què passa ara? En quin punt de la nostra història evolutiva estem? Doncs potser ni ho sabem, i el que és pitjor, tampoc ens importa gaire, tal és el ritme frenètic del nostre dia a dia, del ritme que ens obliguen a portar per assolir allò que la societat que hem bastit ens exigeix. No hi ha lloc per a la pausa, no hi ha lloc per a la reflexió, no hi ha lloc per a la debilitat. Tot i així, i els pessimistes millor que no continuïn llegint, intentarem esbrinar alguna cosa sobre com va el món en aquests temps de modernitat accelerada.

Per sort, sempre hi ha qui intenta fer un balanç realista del

que succeeix al nostre voltant, de manera objectiva, però interessada, un interès a intentar revertir les coses tal com estan succeint i almenys tenir una oportunitat de perdurabilitat, de pervivència, més enllà de la nostra insistència a encaminar-nos a un carreró sense sortida.

Anem concretant, estem parlant dels límits de l'espai on es desenvolupa la nostra vida, dels límits del nostre planeta, i per tant, dels límits de la nostra pròpia existència futura. El planeta Terra podrà continuar, alleujat, el seu esdevenir durant eons sense la nostra pesada càrrega. Serà el que ens mereixem?

Si fem memòria, a finals de 2017, un grup de més de 15.000 científics de 184 països va fer una crida d'alerta mitjançant un article a la revista *BioScience* de la insostenibilitat del nostre *modus vivendi*. El drama és que aquesta crida ja s'havia fet 25 anys enrere. Cometre errors és humà, però repetir-los de forma indefinida nega el futur de la humanitat i tota empremta de raciocini.

Aquest article ens advertia de tota una sèrie de problemes que amenacen seriosament el benestar humà, com el canvi climàtic, la desforestació, la manca d'accés a l'aigua dolça, l'extinció d'espècies, la llista pot ser interminable, podeu completar-la vosaltres mateixos.

Durant el passat 2018, més del mateix. El Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC), ens bufeteja amb un informe sobre

els efectes del canvi climàtic, on asseguren que aquests seran pitjors dels previstos, com si no en tinguéssim prou amb la col·lecció de sequeres, incendis, inundacions i altres esdeveniments catastròfics agreujats per aquest mal invisible però real, mesurable, tot i els irreductibles negacionistes.

Però encara no és tot. L'agència de Medi Ambient d'Europa ens advertia que la contaminació encara segueix sent elevada i representa un perill per a la salut humana i el medi ambient. L'assassí invisible és responsable de la mort prematura de més de 400.000 persones a Europa, sent el transport per carretera una de les fonts més nocives de contaminació pel seu nivell d'emissions de micropartícules i diòxid de nitrogen.

No cal seguir, ja està prou clar el problema. Vivim en un sistema socioeconòmic que s'assenta sobre una necessitat de creixement infinit, a costa d'un planeta finit, d'aquesta manera no pot haver-hi solució de continuïtat. Per molt que ens parlin de sostenibilitat, de tant que s'ha fet servir aquest terme, s'ha buidat de contingut, ha perdut el seu significat. Poc o res s'arreglarà ja a aquestes altures amb una transició energètica, amb una solució tecnològica, cal *resetejar* el sistema. No és el canvi climàtic, és un canvi global.

Febrer 2019, nou rècord de CO₂ a l'atmosfera i una nova extinció massiva amenaça els insectes per les pràctiques agrícoles...